

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මගනැගුම උපදේශන හා ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ සේවා පුද්ගලික සමාගමේ (“සමාගම”) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වෙනනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගම් කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,

- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2022 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01 හි 96 ඡේදයට පටහැනිව, නැවත තක්සේරු කිරීමේ අතිරික්තය රු. 108,307,060 ක් විස්තීරණ ආදායම යටතේ හඳුනා ගැනීම වෙනුවට හිමිකම් වෙනස් වීමේ ප්‍රකාශනයට ඇතුළත් කර ඇත. සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ද එය නිවැරදි කර නොතිබුණි.	නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසිය යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 හි 68 ඡේදයට පටහැනිව, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට වත්කම් පැවරීමේදී ඇති වූ ශුද්ධ අලාභය රු. 10,171,533 විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශය යටතේ දක්වනවා වෙනුවට ජංගම වත්කම් යටතේ වාර්තා කර තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජංගම වත්කම් සහ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි.	සමාගම භාර දුන් වත්කම්වල වටිනාකම රු. 10,771,533 කි. එය වත්කම් භාරදීමේදී සමාගමේ පොත් වටිනාකම වේ. එබැවින් එය ලාභ හෝ අලාභ ඇතුළත් නොවන අතර එම මුදල මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය වෙතින් වෙතින් ලැබිය යුතුය.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසිය යුතුය.
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 හි ප්‍රමිතියේ 41 ඡේදයට අනුව, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට භාරදී ඇති වත්කම්වලට අදාළව ප්‍රත්‍යාගණන ලාභය රු. 5,593,120 ක් රඳවාගත් ඉපැයීම්වලට ගැලපීම සිදු කර නොතිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රඳවාගත් ඉපැයීම් අඩුවෙන් ද, ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් ද මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඇතුළත්ව තිබුණි .	නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසිය යුතුය.
(ඈ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත අංක 09 හි 5.5.15 ඡේදයට අනුව, සමාගම විසින් වෙළඳ ලැබිය යුතු මුදල් සහ සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්ගෙන් ලැබිය යුතු සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු. 22,682,613ක් වූ (වසරකට වඩා වැඩි) ශේෂ සඳහා භානිකරණ ප්‍රතිපාදන හඳුනාගෙන නොතිබුණි. තවද සමාගම විසින් ප්‍රමිතියේ 5.5.16 වගන්තියට අනුව වෙළඳ ලැබියුතු ගිණුම් සඳහා භානිකරණ අගය ගැලපීම වෙනුවෙන් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තියක් හඳුනාගෙන නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසිය යුතුය

(ඉ) සමාගම ඇවර කිරීමට 2023 මාර්තු 28 වැනි දින කැබිනට් මණ්ඩලය තීරණය කර ඇති හෙයින් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවිනිශ්චිත වුවද ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 1 හි 25 ඡේදයට පටහැනිව 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වන වසර සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කර තිබුණි.

සමාගම ඇවර කිරීමේ ක්‍රියාවලියක යෙදී සිටින හෙයින් අප මේ ආකාරයෙන් ගිණුම්ගත කර ඇත.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසිය යුතුය.

(ඊ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 24 හි 18 වැනි ඡේදය අනුව සමාගමේ සම්බන්ධිත පාර්ශ්ව ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් හෙළිදරව්වක් සිදු කර නොතිබුණි.

සම්බන්ධිත පාර්ශ්ව හෙළිදරව් කිරීම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් සහ එහි සටහන් වල හෙළිදරව් කර ඇත.

ප්‍රමිතියට අනුව සම්බන්ධිත පාර්ශ්වන් සම්බන්ධ සියලු තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම් කල යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

සමාගමේ මෙහෙයුම් කටයුතු 2023 අගෝස්තු මාසයේදී අත්හිටුවන ලද නමුත්, 2023 අගෝස්තුවෙන් පසුව දරන ලද වියදම් පරිපාලන වියදම් යටතේ නොපෙන්වා සමාගමේ විකුණුම් පිරිවැය යටතේ ඇතුළත් කර ඇත. මේ අනුව සමාගමේ දළ ලාභය රු. 4,707,081 කින් අඩුවෙන් පෙන්වුම් කර තිබුණි.

මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත යන්ත්‍රාගාර, උපකරණ සහ වත්කම් භාර දෙන තෙක් යාවත්කාලීනව නිසි ලෙස නඩත්තු කළ යුතු හෙයින් පිරිවැය විකුණුම් පිරිවැයට එකතු කරන ලදී.

ගිණුම්කරණ දෝෂය නිවැරදි කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

1.5.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විෂයය	මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම රු.	වෙනස රු.	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියෙන් අයවිය යුතු මුදල	24,307,200	4,086,661	20,220,539	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය සමග සැසඳුම් සකසමින් පවතී.	මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහතික කිරීමට පෙර සංඛ්‍යා සැසඳීම හා තහවුරු කිරීම් ලබා ගත යුතුය.
(ආ) මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට ගෙවිය යුතු මුදල	6,733,089	9,672,984	2,939,895	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය සමග සැසඳුම් සකසමින් පවතී.	මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහතික කිරීමට පෙර සංඛ්‍යා සැසඳීම හා තහවුරු කිරීම් ලබා ගත යුතුය.

1.5.4 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විෂය	මුදල රු.	නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ලාභාංශ වෙනුවෙන් ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම	28,351,291	අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණ හා වාර්ෂික මහසභා රැස්වීම් වාර්තා	මෙය ලාභාංශ සඳහා වෙන්කිරීමක් ලෙස සකස් කරන ලදී. කෙසේ වෙතත් මෙම මුදල ගෙවීමට මහා සභා රැස්වීමේදී තීරණයක් ගෙන නොමැත. ඒ නිසා අපි මෙය ජංගම වගකීම් ලෙස ඉදිරියට ගෙන ගොස් ඇත.	2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 38(1) ආ සහ 7 වගන්තියට අනුකූල විය යුතුය.
(ආ) විලම්භිත බදු වත්කම හා නැවත අයකර ගත හැකි ආදායම් බදු	3,535,422 (විලම්භිත බදු) 14,840,147 (ආදායම් බදු)	ශේෂවල නිරවද්‍යතාවය පරීක්ෂා කිරීමට අදාල ආදායම් බදු ලේඛන	ඉදිරියේදී ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට නියමිතය.	ශේෂ සනාථ කිරීමට අදාල සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2007 අංක 7 සමාගම් පනතේ 133 වගන්තිය	සමාගමේ ශේෂ පත්‍ර දිනයෙන් මාස හයකට නොඅඩු සහ පෙර වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීමෙන් මාස පහළොවක් ඉක්මවීමට පෙර සමාගමක අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් සෑම වර්ෂයකට වරක් කොටස්හිමියන්ගේ වාර්ෂික මහ සභා රැස්වීමක් කැඳවිය යුතු වේ. කෙසේ වෙතත් සමාගම විසින් කොටස්හිමියන්ගේ වාර්ෂික මහ සභා රැස්වීමක් 2019 වර්ෂයෙන් පසු පවත්වා නොතිබුණි.	අදහස් ඉදිරිපත් කර නොමැත.	සමාගම් පනතේ විධිවිධානයන්ට අනුකූල විය යුතුය.
(ආ) 2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති 01/2021 රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛය මගින් හඳුන්වා දුන් රජය සතු ව්‍යවසායන් පිළිබඳ මාර්ග උපදේශන සංග්‍රහය 2.2.2 (b) නමවන (ix) පරිච්ඡේදය	ආයතනයක් විසින් මෙහෙයුම්, පරිපාලන, මූල්‍ය ක්‍රියාවලීන් හා ක්‍රියාපටියාටි නිසි ලෙස ස්ථාපිත කර ඒවා යාවත්කාලීනව පවත්වාගත යුතුය. කෙසේ වෙතත්, මෙම සමාගම මෙහෙයුම්, පරිපාලන, මූල්‍ය ක්‍රියා සහ ක්‍රියා පටිපාටි නිසි ලෙස ස්ථාපිත කර පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි.	අදහස් ඉදිරිපත් කර නොමැත.	රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛ උපදෙස් අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) නොවැම්බර් 16 දිනැති 01/2021 රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය මගින් රාජ්‍ය ව්‍යාපාර සඳහා හඳුන්වා දුන් මෙහෙයුම අත්පොත

- (i) 6.6 ඡේදය වාර්ෂික වාර්තාවේ කෙටුම්පතක් මූල්‍ය අදහස් ඉදිරිපත් කර රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ උපදෙස් ප්‍රකාශන සමග ඉදිරිපත් කළ යුතුය. නොමැත. අනුව කටයුතු කළ යුතුය. සමාගම විසින් වාර්ෂික වාර්තාවේ කෙටුම්පතක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමග ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.
- (ii) 6.9 ඡේදය රජය සතු ව්‍යවසායනී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට නියමිත ක්‍රියාවලියක් සිදු කිරීමෙන් පසු කපා හැරිය යුතුය. අදහස් ඉදිරිපත් කර නිවැරදි කරන ලද කපා හැරීමේ අගය නැවත ගැලපීමට කටයුතු කළ යුතුය. වක්‍රලේඛයේ පරිදි නියමිත ක්‍රියාවලිය අනුගමනය නොකර කපා හැරීම හඳුනා නොගත යුතුය. කෙසේ වෙතත්, සමාගම විසින් සම්බන්ධිත පාර්ශ්වවලින් අයවිය යුතු මුදල්වලින් රු.12,658,780ක් සහ සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්ට ගෙවිය යුතු මුදලින් රු. 13,809,996 ක් කපා හැර තිබුණි. සමාගම විසින් විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කර තිබුණේ අදාළ මණ්ඩල අනුමැතිය පමණි.
- (ඇ) ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති අංක 580 වගන්තිය 10 කළමනාකරණ නියෝජනය විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය. අදහස් ඉදිරිපත් කර විගණන ප්‍රමිතියට අනුව කටයුතු කළ යුතුය. කළමනාකරණ නියෝජන ලිපි විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 9,593,831 පාඩුවක් අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ පාඩුව රු. 12,430,657 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 2,836,826 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට මූල්‍ය ආදායම පෙර වර්ෂයට වඩා සියයට 155.8 ක ප්‍රතිශතයකින් වර්ධනය වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

අයිතමය	2023 රු.	2022 රු.	වෙනස රු.	වෙනස් වීමේ ප්‍රතිශතය(%)
ආදායම	69,763,450	191,417,308	(121,653,858)	(63.55)
විකුණුම් පිරිවැය	63,625,683	170,273,295	(106,647,612)	(62.63)
වෙනත් ආදායම්	13,843,235	7,970,241	5,872,994	73.69
සේවක මණ්ඩල වියදම්	20,395,949	21,750,360	(1,354,411)	(6.62)

විශ්‍රාම පාරිතෝෂිත	848,530	2,894,350	(2,045,820)	(70.68)
ආයතන හා පරිපාලන වියදම්	25,659,652	14,660,832	10,998,820	75.02
ක්ෂය	27,972,208	21,288,546	6,683,662	31.39
විකුණුම් සහ අලෙවිකරණ වියදම්	1,835,864	654,541	1,181,323	180.48
මූල්‍ය ආදායම්	75,653,056	29,575,557	46,077,499	155.8
මූල්‍ය වියදම්	72,752	1,751,644	(1,678,892)	(95.84)

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

	2023	2022
ජංගම වත්කම් අනුපාතය	5.7	2.13
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය	5.69	2.08
දළ ලාභ අනුපාතය- ප්‍රතිශතය	8.79	11
ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය- ප්‍රතිශතය	(13.75)	(6.5)

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාගම 2004 වර්ෂයේ 1982 අංක 17 දරන සමාගම් පනත යටතේ පුද්ගලික සීමිත සමාගමක් ලෙස ස්ථාපිත කර 2007 අංක 7 දරන සමාගම් පනත යටතේ 2009 වර්ෂයේදී නැවත ලියාපදිංචි කරන ලදී. මෙය පිහිටුවීමේ ප්‍රධාන අරමුණු වූයේ ශක්‍යතා අධ්‍යයනයන් සහ ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති සඳහා උපදේශන සේවා සැපයීමත්, මාර්ග ඉදිකිරීම් කටයුතු හා පුනරුත්ථාපන අංශය සඳහා ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ සේවා සැපයීම වුවත් සමාගම ඇවර කිරීම සඳහා මෙහෙයුම් කටයුතු අවසන් කරන තෙක් සිදුකර තිබුණේ කෝල්ඩ් මික්ස් (Cold mix) නිෂ්පාදනය , අලෙවිය හා ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති පමණි.	අදහස් ඉදිරිපත් කර නොමැත.	සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලියට අනුව අරමුණු ලගා කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍රයේ පවතින මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් ප්‍රමාණවත් ව්‍යාපාරික අවස්ථා නොමැති අවස්ථාවක, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් සමාගම් තුන ඇවර කිරීමට තීරණය කරන ලද අතර මග නැගුම උපදේශන සහ කළමනාකරණ (පුද්ගලික) සමාගමේ සේවකයින් 47 දෙනාම	පසුගිය වසරේ ඇවර කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ආරම්භ වූ බැවින් එම ක්‍රියාවලියට සහාය වීම සඳහා අවම කාර්ය මණ්ඩලයක් පවත්වා ගැනීමට අපට සිදු විය. ඒ නිසා එවැනි කාලයක් ඇවර	ආර්ථික නොවන වියදම් අඩු කර ගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

ස්වේච්ඡා විශ්‍රාම ක්‍රමය භාවිතයෙන් විශ්‍රාම ගෙන ඇත. කෙසේ වෙතත්, 2023 අගෝස්තු 11 දින අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ තීරණයට අනුව, සමාගම ඇවර කිරීමට සහය වීම සඳහා ස්වේච්ඡාවෙන් විශ්‍රාම ගිය කාර්ය මණ්ඩලයෙන් කිහිප දෙනෙකු නැවත බඳවා ගැනීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය තීරණය කර තිබූ අතර සමාගම විසින් කාර්යය පැවරුම් පදනම මත සේවකයින් 25 දෙනෙකු නැවත බඳවා ගෙන තිබුණි. තවද, සමාගම ඇවර කිරීමේ ක්‍රියාවලිය 2023 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා වත් ආරම්භ කර නොතිබූ අතර නැවත සේවයේ නියුක්ත වූ සේවකයන්ට 2023 සැප්තැම්බර් සිට 2023 දෙසැම්බර් 31 දක්වා කාලය තුළ වැටුප් හා දීමනා ලෙස රුපියල් 7,792,993ක් අනාර්ථික වියදමක් ලෙස නිරීක්ෂණය විය. තවද සේවකයින් 25 දෙනෙකු නැවත බඳවා ගැනීමට මණ්ඩලයේ අනුමැතිය සහ බඳවා ගැනීමට සේවකයින් තෝරා ගැනීමේ පදනම විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

කරන්නෙකු පත් කරන තුරු අපි මේ කාර්ය මණ්ඩලය නඩත්තු කර කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් රඳවා ගත යුතුයි. තවද මෙම කාර්යය මණ්ඩලය අප විසින් නඩත්තු කළ යුතු අතර අවම කාර්ය මණ්ඩලය රඳවා තබා ගැනීම සඳහා ඔහුගේ අභිමතය පරිදි කටයුතු කිරීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් සහායක වරයාට භාර දී ඇත.

- (ඇ) සමාගමට ව්‍යාපෘති සඳහා මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියෙන් ලැබිය යුතු බිල්පත් අගය ලෙස රු. 8,655,559 ක් හා ව්‍යාපෘතිවල රඳවාගත් ඉපැයීම් වශයෙන් ලෙස රු. 5,406,007 ක් වසර 05 කට වැඩි කාලයක් තුළ සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වාර්තා කර තිබුණ ද මෙම මුදල් අයකර ගැනීමට කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි. සමාගම විසින් දිගුකාලීන මෙන්ම කෙටි හිඟ මුදල් එකතු කිරීමට වසර ගණනාවක් තිස්සේ බොහෝ උත්සාහයන් ගෙන ඇති අතර සියලුම ශේෂයන් නොවෙනස්ව පවතී. ලැබිය යුතු මුදල් කාලීනව අයකල යුතුය
- (ඈ) සමාගමේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ජංගම බැංකු ගිණුම් ශේෂය රු. 87,200,188කි. මෙම අරමුදල් ඵලදායී ලෙස භාවිතා කිරීමට සමාගම කටයුතු කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් අමාත්‍ය මණ්ඩලයට ලබා දුන් වැරදි තොරතුරු මත ගත් කැබිනට් තීරණය ලැබීමෙන් පසු අපගේ සියලු මෙහෙයුම් නවත්වන ලෙස අපට දැනුම් දෙන ලදී. මේ කාරණය නිසා මෙම මුදල් ස්ථාවර තැන්පතු මත ආයෝජනය කිරීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයක් ගෙන නොතිබුණි. අරමුදල් ඵලදායී ලෙස උපයෝජනය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- (ඉ) ගෙවීම් වවුචර පරීක්ෂා කිරීමේදී, සමාගමේ ගෙවීම් සම්බන්ධ ක්‍රියා පටිපාටි ක්‍රියාත්මක නොකිරීම හේතුවෙන් ගෙවීම් සඳහා අනුමැතියක් නොමැතිකම, වියදම් තහවුරු ලේඛන නොමැතිවීම සහ අසම්පූර්ණ වවුචරපත් ඉදිරිපත් කිරීම වැනි අඩුපාඩු නිරීක්ෂණය කරන ලදී. 2023 මාර්තු මාසයේදී, VRS ලබා දීමෙන් ඇවර කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් ආරම්භ වූ විට, අපට කාර්ය මණ්ඩලය හිඟ වූ අතර දැනට සිටින කාර්ය මණ්ඩලය අධික ලෙස කාර්යයන් පවරා ඇත. මේ කාරණය නිසා එදිනෙදා වැඩ කටයුතුවල අතපසුවීම් තිබුණි. ගෙවීම් සම්බන්ධ අහන්තර පාලනය ශක්තිමත් කල යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2023 වර්ෂයේදී සමාගමට භාණ්ඩ ලැබීමට පෙර ඉමල්ෂන් සැපයුම්කරුවන් වෙත අවස්ථා 6කදී රු.8,225,250ක් ගෙවා ඇත.</p>	<p>මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් එම කාලය සඳහා බොහෝ ආනයන තහනම් කර ඇත. එබැවින් එවැනි කාල සීමාවක් තුළ ඉමල්ෂන් ආනයනය කර නොතිබූ අතර ඒ සඳහා දේශීය තොග සඳහා වැඩි ඉල්ලුමක් පැවතුණි. එවැනි කාලපරිච්ඡේදයක්, සැපයුම්කරුවන් ණය පදනම මත ඔවුන්ගේ තොග සපයා නොතිබූ අතර මිල ගණන් දිනපතා වර්ධනය විය. එබැවින් නියමිත වෙලාවට සහ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට බාධාවකින් තොරව පාරිභෝගික ඇණවුම් ඉටු කිරීම සඳහා භාණ්ඩ මිලදී ගෙන ඉහළම ලාභයක් ලබා ගැනීමට අපට සිදු විය. එම කාලය තුළ සියලු භාණ්ඩ ලැබී තිබුණි.</p>	<p>මෙවැනි ගෙවීම් සිදු නොවන අයුරින් ගෙවීම් පටිපාටිය ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.</p>

3.3 වෙනත් සංවිධානවල සම්පත් උපයෝජනය කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් සමාගමේ ප්‍රධාන කාර්යාලය, මැදයාය සහ මහව යන්ත්‍රාගාර පිහිටි පරිශ්‍ර සඳහා සමාගම විසින් කුලී ගාස්තු ගෙවා ඇතත්, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය සහ සමාගම අතර බදු ගිවිසුමක් හෝ කුලී ගිවිසුමක් අත්සන් කර නොතිබුණි.</p>	<p>මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය සමඟ ගිවිසුමක් අත්සන් කිරීමට අප නොපසුබස්නා උත්සාහයක් ගෙන ඇති බවත් ඔවුන් ඒ සඳහා පියවර නොගත් බවත් අපි ඔවුන්ට නිතර මතක් කර දෙන බවත් සටහන් කිරීමට කැමැත්තෙමු.</p>	<p>කුලී වත්කම් සම්බන්ධව මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය සමඟ ගිවිසුම් අත්සන් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.</p>